

ໂຄງການປະເມີນຜົນການຄ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແບບຮີບດ່ວນ (RTEA)

ເອກະສານການ ຄົ້ນຄວ້າ

ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງການຄ້າເສລີ ໃນຂະແໜງ
ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ໃນ ສ.ປ.ປ ລາວ

ທັນວາ 2007

ສະພາວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ
ທ່ານ ໄພຈິດ ແສງມະນີ

ຮຽບຮຽງໂດຍ : ທ່ານ ນາງ ສາບຣິນາ ຊໍສ໌ (IISD) ແລະ ທ່ານ ທອມ ຄາແລນເດີ (IUCN).

iisd International
Institute for
Sustainable
Development Institut
international du
développement
durable

 Sida

IUCN
The World Conservation Union

@ 2007 ສະຖາບັນສາກົນເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (IISD)

ຈັດພິມໂດຍ ສະຖາບັນສາກົນເພື່ອການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

ຄະນະດ້ານປຶກສາວິຊາການ (Expert Advisory Panel) ຂອງໂຄງການ RTEA ໄດ້ເຮັດບົດຄົ້ນຄ້ວາ 7 ບົດທີ່ກວມເອົາຂະແໜງເສດຖະກິດທີ່ສຳຄັນ 9 ຂະແໜງໂດຍມີຈຸດປະສົງຕີລາຄາການ ຄ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ສຳລັບ ສ.ປ.ປ.ລາວ ຄະນະທີ່ປຶກສາດັ່ງກ່າວນີ້ ປະກອບມີຜູ້ສ່ວນຮ່ວມ ຈາກຂະແໜງການເອກກະຊົນ ແລະ ລັດຖະບານທີ່ສຳຄັນ ແລະ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນເພື່ອຕອບສະໜອງ ການຊື້ນຳລວມ ຕໍ່ຂະບວນການຕີລາຄາດັ່ງກ່າວນີ້. ເອກກະສານຄົ້ນຄ້ວາດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນຄວາມເປັນມາຕ່າງໆທີ່ສຳຄັນ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳດ້ານນະໂຍບາຍສະເພາະຂະແໜງ ເພື່ອການປະເມີນຕີລາຄາ ແລະ ເອກກະສານທີ່ເປັນພາສາລາວນີ້ ຍັງຖືວ່າເປັນ ການປະກອບສ່ວນ ທີ່ມີຄຸນຄ່າຕໍ່ກັບໜ່ວຍງານຄົ້ນຄ້ວາພາຍໃນປະເທດທີ່ກຳລັງຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນ ແລະ ແນໃສ່ສາຍພົວພັນທີ່ສະຫຼັບຊັບຊ້ອນລະຫ່ວາງການຄ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຢູ່ ສ.ປ.ປ.ລາວ.

ການຄົ້ນຄ້ວາຊຸດນີ້ໄດ້ຮັບການປະສານງານຈາກອົງການ STEA ແລະ ອົງການ IUCN

ຮຽບຮຽງໂດຍ : ທ່ານ ນາງ ສາບຣິນາ ຊໍສ໌ (IISD) ແລະ ທ່ານ ທອມ ຄາແລນເດີ (IUCN).

ເອກກະສານຄວາມເປັນມາຂອງການຄົ້ນຄ້ວາສາມາດເອົາໄດ້ທີ່ www.iisd.org

ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງການຄ້າເສລີ ໃນຂະແໜງນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ໂດຍ: ໄພຈິດ ແສງມະນີ*

ຄຳນຳ

ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ອາຊີຕາເວັນອອກຊຽງໃຕ້. ມີຊາຍແດນຕິດກັບປະເທດຈີນ, ມຽນມາ, ຫວຽດນາມ, ໄທ ແລະ ກຳປູເຈຍ. ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດໜຶ່ງ ທີ່ຈັດຢູ່ໃນລະພິດ ດັບ 42 ຂອງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໃນໂລກ. ສປປ ລາວບໍ່ມີ ແຫຼ່ງນໍ້າມັນດິບທຳມະຊາດ ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມີ ການນຳເຂົ້ານໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ ເພື່ອການຂົນສົ່ງ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ.

ຄວາມວຸ້ນວາຍທີ່ຜ່ານມາຢູ່ຕາເວັນອອກກາງ ແລະ ອາຝຣິກາ, ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟໃນປະເທດຈີນ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວ ເປັນຜົນທີ່ຕາມມາເຮັດໃຫ້ລາຄານໍ້າມັນດິບ ສູງຂຶ້ນ ໂດຍ ບໍ່ມີການຄວບຄຸມລາຄາ ແລະ ສະໜອງນໍ້າມັນໃຫ້ ບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ບໍ່ ກຸ້ມຕົນເອງດ້ານເຊື້ອໄຟ. ສຳລັບ ສປປ ລາວ ທີ່ເປັນປະເທດບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ, ຍັງຂາດເຂີນພະລັງງານ ໂດຍສະເພາະແມ່ນອາໄສຈາກພາຍນອກຢູ່. ໃນເລື່ອງນີ້, ຄວາມຕ້ອງການດ້ານ ພະລັງງານທົດແທນໄດ້ກາຍເປັນສິ່ງສຳຄັນ ສະນັ້ນຈຶ່ງຊອກຫາທາງເລືອກໃໝ່ ທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ກົມກຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ (ບໍ່ທຳລາຍສິ່ງແວດລ້ອມ).

ໃນຫຼາຍປີຜ່ານມານີ້, ການຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ໃນບັນດາປະເທດທີ່ພັດທະນາ ແລ້ວ ແລະ ກຳລັງພັດທະນາໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ເລີ່ມສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍໃນ ອັດຕາສ່ວນຢ່າງວ່ອງໄວຜ່ານໄລຍະທ້າຍທົດສະວັດ ຕາມແຜນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ເພື່ອສາມາດເຂົ້າສູ່ການຜະລິດໄດ້ (Steenblik 2006). ປັດຈຸບັນການວິເຄາະນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບຂອງ (OECD) ໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ສັ່ງເກດວ່າ “ໃນຫຼາຍກໍລະນີການເລືອກ ໂດຍສະເພາະນໍ້າມັນຈາກພືດເຂດຮ້ອນ ເໝາະສົມສຳລັບ ປະເທດກຳລັງພັດທະນາໝາຍຄວາມວ່າ ພືດດັ່ງກ່າວສາມາດຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ຊີວະພາບໃນລາຄາຕໍ່ກວ່າ ທີ່ຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຢູ່ບ່ອນອື່ນ” (Steenblik 2006). ການວິເຄາະ OECD ໄດ້ສ້າງໂຄງຮ່າງວ່ານະໂຍບາຍພາຍໃນ ຂອງລັດຖະບານແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການທົດແທນເຊື້ອໄຟ ທີ່ມີມົນພາວະໃຫ້ມີຄວາມສະອາດ ສຳລັບເຊື້ອໄຟ ແລະ ຮັບປະກັນວ່າມີການກຽມພ້ອມ ໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ. ການຄ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມມີການພົວພັນຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ແລະ ການຄ້າໃນ ສປປ ລາວ ຂຶ້ນກັບຄວາມອຸດົມຮັ່ງມີຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຂອງປະເທດບໍ່ຫຼາຍກໍ່ໜ້ອຍ. ປັດຈຸບັນ ສປປ ລາວໄດ້ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກສະມາຄົມ ປະຊາຊາດອາຊີຕາເວັນອອກຊຽງໃຕ້ (ອາຊຽນ) ແລະ ພ້ອມດຽວກັນກໍ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ ເປີດເສລີທາງເສດຖະກິດໂດຍຜ່ານເຂດການຄ້າເສລີອາຊຽນ (ອັບຕາ). ປັດຈຸບັນລັດຖະບານ ກຳລັງກະກຽມເຂົ້າເປັນສະມາຊິກການຄ້າໂລກ, ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ເພີ່ມປະສິດທິພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ເປີດການແຂ່ງຂັນເພື່ອເຊື່ອມຕິວເຂົ້າສູ່ ໃນລະບົບການຄ້າຫຼາຍຝ່າຍ.

ເອກະສານສະບັບນີ້ ໃຫ້ຂໍ້ສັງເກດລວມກ່ຽວກັບ ຂະແໜງນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ເພື່ອພິຈາລະນາ ເຖິງການເພີ່ມຂຶ້ນ ດ້ານການຄ້າເສລີລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ຄູ່ຄ້າທີ່ສໍາຄັນຂອງ ຕີນ. ເອກະສານສະບັບນີ້ໄດ້ພະຍາຍາມ ຄົ້ນຄວ້າຫາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຂອງຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນທາງ ບວກ ແລະ ທາງລົບ ຕໍ່ການຄ້າເສລີຂອງຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ. ຈຸດປະສົງ ແມ່ນເພື່ອຍົກໃຫ້ ຜົນກະທົບດ້ານ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ສໍາຄັນ ເຊິ່ງຄວນຖືກນໍາມາພິຈາລະນາໃນການເຈລະຈາດ້ານການຄ້າ. ທໍາອິດຄວນຄຳນຶ່ງ ເຖິງວ່າ ໜຶ່ງໃນຈຳນວນເປົ້າໝາຍຕົ້ນຂອງການເປີດ ແຫຼ່ງການຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ຢູ່ທ້ອງຖິ່ນໃນ ສປປ ລາວແມ່ນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການນໍາເຂົ້ານໍ້າ ມັນຈາກພາຍນອກ. ຕົວຢ່າງ: ອັດຕາພາ ສຶກການນໍາເຂົ້ານໍ້າມັນກໍ່ໄດ້ຖືກຫຼຸດຜ່ອນຜ່ານການຄ້າ ເສລີ. ຂະແໜງນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບພາຍໃນ ຈະຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມປະສິດທິພາບເພື່ອແຂ່ງ ຂັນ ໃຫ້ຖືກກວ່າ ກັບລາຄານໍ້າມັນ ທີ່ນໍາເຂົ້າ.

ພາກທີ 1

ສະພາບລວມ ຂອງຂະແໜງນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ

1.1 ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ແມ່ນຫຍັງ ?

ອົງການພາສີໂລກ ໄດ້ນິຍາມຄຳສັບ “ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ” ຄືກັບການປະສົມເຫຼົ່າ ທີ່ມີໂມເລກຸນ ຊະນິດດ່ຽວເປັນຕ່ອງໂສ້(C16-18) ກັບອາຊິດໄຂມັນຂອງນໍ້າມັນພືດ ຫຼື ໄຂມັນສັດເຊິ່ງ ເປັນເຊື້ອໄຟທົດແທນ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ສຳລັບກົນຈັກທີ່ໃຊ້ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ (Steenblik 2006).

ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ກຳນົດເນື້ອທີ່ ຫຼາຍກວ່າ 2 ລ້ານເຮັກຕາ ສຳລັບ ການພັດທະນາ ຜົນລະປູກ ບ້ອນການ ຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ໃຫ້ພຽງພໍໃນປີ 2020 ເພື່ອທົດແທນການນໍາເຂົ້າເຊື້ອໄຟ ໃນການຊົມໃຊ້ນໍ້າມັນ ທົ່ວປະເທດ. ຍັງມີພືດຫຼາຍຊະນິດ ທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ຜະລິດເປັນນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟໄດ້ (GoL 2004). ຕົ້ນຕໍ ແມ່ນ ນໍ້າມັນ ເຊື້ອໄຟ ທີ່ແລ່ນກົນຈັກ ແມ່ນນໍ້າມັນໝາກຖົ່ວດີນ. ພືດທີ່ສໍາຄັນທີ່ມີແລ້ວຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນ: ໝາກເຍົາ, ຖົ່ວເຫຼືອງ, ປາມ ແລະ ໝາກພ້າວ ເຊິ່ງສາມາດນໍາໄປຜະລິດເປັນນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ. ສາລີ, ເຂົ້າ ແລະ ກະເພຖືກນໍາໃຊ້ຜະລິດ ເປັນເຫຼົ້າ(ເອທາໂນນ) ໃນການຜະລິດ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ. ວັດ ຖຸດິບຊະນິດຕ່າງໆ ໄດ້ໃຫ້ບໍລິມາດນໍ້າມັນແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ມີຂີ້ດີ ແລະ ຂີ້ເສຍ ສະເພາະຂອງໃຜ ມັນ ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

- **ໝາກພ້າວ** ຕົ້ນໝາກພ້າວໃຫຍ່ໄວໃນ ສປປ ລາວແລະໃຫ້ຜົນຫຼາຍ 2400ລິດ/ເຮັກຕາ.ບັນຫາຂອງ ໝາກພ້າວ ແມ່ນການປູກເປັນຕົ້ນ ຕົ້ນຂອງມັນມີຄວາມສ່ຽງໃນການຕາຍສູງ ແລະ ພະຍາດ ເຊິ່ງ ບໍ່ຮູ້ວິທີການປ້ອງກັນ ແລະ ຮັກສາ. ຕົ້ນພ້າວທີ່ມີຈຳນວນຫຼາຍ ແມ່ນມີຄວາມສ່ຽງສູງ ໃນການ ປົກປັກ ຮັກສາ ແລະ ຍັງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການສະໜອງຍາວນານ.
- **ໝາກເຍົາ** ຕົ້ນໝາກເຍົາປູກງ່າຍ ແລະ ບັນດາຊາວສວນ ໄດ້ນໍາເອົາໄປປູກ ເໝືອນດັ່ງຕົ້ນໄມ້ນ້ອຍ. ປັດຈຸບັນໃນ ສປປ ລາວ ລາຄາແກ່ນໝາກເຍົາ ທີ່ຊື້ຈາກຊາວສວນທ້ອງຖິ່ນມີຄວາມສາມາດຜະລິດເປັນ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບໄດ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຖ້າ ສປປ ລາວ ຜະລິດແກ່ນໝາກເຍົາ, ຈະນໍາໃຊ້ ພຽງແຕ່ເປັນນໍ້າມັນເທົ່ານັ້ນ ເຊິ່ງບໍ່ສາມາດ ບໍລິໂພກແກ່ຄົນ ແລະ ສັດໄດ້. ປັດຈຸບັນ ໂຄງການປູກ ໝາກເຍົາ ໄດ້ພັດທະນາ ຢູ່ແຂວງຄຳມ່ວນ ໃຫ້ຜົນ ຈາກ 2100 ຫາ 2800 ລິດ/ເຮັກຕາ.

* ທ່ານ ໄພຈິດ ແສງມະນີ ແມ່ນຮອງຫົວໜ້າກົມສະພາວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວ

- **ຖົ່ວເຫຼືອງ** ຖົ່ວເຫຼືອງເປັນພືດໄລຍະສັ້ນ ທີ່ໃຫ້ຜົນດີ ແລະ ເອົາໄປນຳໃຊ້ຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ປະກອບເປັນອາຫານ, ຢາປົວພະຍາດ, ສະບູ, ນ້ຳຢາທຳຄວາມສະອາດ, ຄົມບຳລຸງຜົວ ແລະ ນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ. ກາກ ທີ່ເຫຼືອສາມາດເຮັດນ້ຳເຕົ້າຮູ້ ຫຼື ອາຫານສັດ. ເຫຍື້ອມັນຍັງສາມາດຜະລິດ ເປັນແປ້ງທົດແທນ ຫຼື ເປັນນ້ຳນົມສຳລັບຄົນຂາດທາດນ້ຳຕານ. ແກ່ນຖົ່ວເຫຼືອງຜະລິດນ້ຳມັນ 500 ລິດ/ເຮັກຕາ ພ້ອມກັບມີສິ່ງເສດເຫຼືອ ພຽງເລັກໜ້ອຍ.
- **ຕົ້ນປາມ** ແກ່ນປາມຜະລິດນ້ຳມັນໄດ້ບໍລິມາດຫຼາຍຕໍ່ເຄິ່ງເຮັກຕາ ແຕ່ນ້ຳມັນປາມຂ້ອນຂ້າງແຂງຕົວໃນອຸນະພູມສູງ. ນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ເຮັດຈາກນ້ຳມັນປາມ ຈະຂ້ອນຂ້າງຊຸ່ນ ຫຼື ກ້າມເໜືອນກັນກັບຢູ່ໃນອຸນະພູມສູງກວ່ານ້ຳມັນທີ່ຜະລິດ ຈາກຊະນິດພືດອື່ນໆ. ຕົວຢ່າງ: ນ້ຳມັນຈາກແກ່ນປາມນຳເອົາມາໃຊ້ໄດ້ຍາກ ໃນອຸນະພູມ ຕໍ່ກວ່າ 30 ອົງສາ ຫຼື 86 ພໍເລັຍນຮາຍ ແລະ ນ້ຳມັນຈາກເນື້ອປາມຈະຍາກໃນການນຳໃຊ້ ໃນອຸນະພູມ ຕໍ່ກວ່າ 40 ອົງສາ ຫຼື 104 ພໍເລັຍນຮາຍ. ດັ່ງນັ້ນ ບໍ່ຄວນນຳໃຊ້ມັນແຕ່ຜູ້ຜະລິດຄວນເກັບຮັກສາພະລັງງານ ໄວ້ບ່ອນທີ່ມີຄວາມອົບອຸ່ນພຽງພໍ ເພື່ອຮັກສາຄວາມແຫຼວຂອງນ້ຳມັນໄວ້. ແກ່ນປາມຜະລິດນ້ຳມັນໄດ້ 5950 ລິດ/ເຮັກຕາ.
- **ເຂົ້າສາລີ** ບັດຈຸບັນ ການປູກເຂົ້າສາລີ ແມ່ນເພື່ອເປັນອາຫານສັດ ຕາມຕົວເມືອງ ແລະ ຊານເມືອງ ວຽງຈັນ ແຕ່ມີຄຸນນະພາບຕ່າງກັນ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວເຂົ້າສາລີ ແມ່ນເພື່ອຜະລິດເຫຼົ້າເອທາໂນ, ຈຸດອ່ອນຕົ້ນຕໍຂອງເຂົ້າສາລີທີ່ນຳມາຜະລິດ ນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບແມ່ນໄດ້ຮັບນ້ຳມັນພືດໜ້ອຍ. ນ້ຳມັນຜະລິດໄດ້ພຽງແຕ່ 70 ລິດ/ເຮັກຕາເທົ່ານັ້ນ ເຊິ່ງເປັນຫນ້ອຍທີ່ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດນ້ຳມັນໜ້ອຍ ກວ່າຫນ້ອຍພືດອື່ນໆ.
- **ເຂົ້າ** ເຂົ້າເປັນຫນ້ອຍພືດທີ່ກວ້າງຂວາງທົ່ວໄປໃນ ສ ປ ປ ລາວ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດນ້ຳມັນສູງກວ່າເຂົ້າສາລີ ໃນອັດຕາ 335 ລິດ/ເຮັກຕາ. ໃນຫຼາຍປີຜ່ານມາໄດ້ມີໂຄງການທົດລອງ ເພື່ອທົດລອງວ່າເຂົ້ານີ້ ສາມາດເປັນແຫຼ່ງທີ່ນຳມາຜະລິດນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ (Vientiane Times 2006a). ມັນພົວພັນເຖິງວ່າ ການ ຈັດສັນເຂົ້າ ເພື່ອຜະລິດນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ເຂົ້າທີ່ຈະຮັກສາໄວ້ບໍລິໂພກຂອງທ້ອງຖິ່ນ. ແຕ່ຕາມບົດລາຍງານ ຂອງໜັງສືພິມວຽງຈັນທາມ, ໂຄງການທົດລອງດັ່ງກ່າວໄດ້ແກ້ໄຂບັນຫາໂດຍສຸ່ມ ໃສ່ການນຳໃຊ້ເຂົ້າເກົ່າ ແລະ ເຂົ້າທີ່ກິນບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການທົດລອງເຊິ່ງຕາມຄວາມເປັນຈິງວ່າຜະລິດເຫຼົ້າເອທາໂນນ ທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ.
- **ກາເຟ** ກາເຟ ກຳລັງເປັນທີ່ນິຍົມຫຼາຍໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ມີຍອດຂາຍເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ພາຍໃນແລະສິ່ງອອກ. ກາເຟ ຜະລິດນ້ຳມັນໄດ້ 186ລິດ/ເຮັກຕາ. ບັນຫາຕົ້ນຕໍ ຂອງກາເຟ ແມ່ນມີມູນຄ່າສູງ ເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນການຜະລິດກັ່ນຕອງເປັນນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບແພງ. ກາເຟເປັນພືດທີ່ບໍ່? ເສດຖະກິດໃນການຜະລິດນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບເພາະວ່າ ລາຄາກາເຟ ໃນຕະລາດໂລກ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນໄລຍະຫຼາຍປີທີ່ຜ່ານມານີ້.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ນະໂຍບາຍວ່າດ້ວຍນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ພັດທະນາເທື່ອກໍ່ຕາມ(ເບິ່ງ ພາກ 1.3)ແຕ່ນະໂຍບາຍລວມ ຂອງລັດຖະບານລາວ ແມ່ນເພື່ອສົ່ງເສີມການຜະລິດ ຫນ້ອຍພືດທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ເປັນສິນຄ້າ ແລະ ເພື່ອທົດແທນການນຳເຂົ້າ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ບົດບາດ ທາງການຄ້າລາວໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ (GoL 2004) ແລະ ນະໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວພົວພັນໂດຍກົງເຖິງການສົ່ງເສີມນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ. ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານລາວໄດ້ສະເໜີຈະ ຊ່ວຍນັກທຸລະກິດລາວໃນການປູກຫນ້ອຍພືດ ເຊັ່ນ: ໝາກເຍົາ,

ຖົ່ວເຫຼືອງ ແລະ ໝາກ ພ້າວ ເປັນນ້ຳມັນພືດນໍາເຂົ້າຜ່ານລະບົບປຸງແຕ່ງປະສົມ ແລະ ກັ່ນຕອງ (Transesterification) ເປັນ ນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ. ໃນໄລຍະຕົ້ນ, ຄວາມຕ້ອງການນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ແມ່ນໄປຕາມນະໂຍບາຍ ຂອງລັດຖະບານ. ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການແຫຼ່ງພະລັງງານທົດແທນ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສໍາຄັນ ທີ່ມີຜົນກະທົບຈາກການຊຸກຍູ້ການເກັບອາກອນ, ມີກົດລະບຽບ ກ່ຽວກັບ ການປັບສ່ວນນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟ ໃນການລໍາລຽງເຊື້ອໄຟ ແລະ ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີນະໂຍບາຍຂອງລັດ ຖະບານ (Steenbilk 2006). ສປປ ລາວ ບໍ່ເປັນປະເທດດຽວ ໃນພາກພື້ນນີ້ ທີ່ຊຸກດັນໃຫ້ມີການຜະລິດ ນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟໃນມໍ່ງາມານີ້. ຕົວຢ່າງ: ຜ່ານມາ, ປະເທດໄທ ໄດ້ດໍາເນີນການ 3% ສັດສ່ວນເປົ້າໝາຍ ໃນການຜະລິດນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ໃນປີ 2011. ດຽວນີ້ກໍາລັງສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ການຜະລິດ ນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ຈາກໝາກເຍົາ ເຊິ່ງເປັນພືດໃຫຍ່ໄວ ເປັນພືດຍືນຕົ້ນທົນທານຕໍ່ຄວາມແຫ້ງແລ້ງ ແກ່ນໃຫ້ຜົນຜະລິດ 2700 ກິໂລກຼາມ ເປັນນ້ຳມັນ ພືດດິບຕໍ່ເຮັກຕາ (Steenbilk 2006). ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວການຜະລິດນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟ ບໍ່ໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີລະບົບເຕັກໂນໂລຊີ ຍັງຍາກແຕ່ຢ່າງໃດ.

1.2 ຄວາມຫ່ວງໃຍດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃນຂະແໜງນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ.

ໃນການນໍາໃຊ້ນ້ຳມັນພືດ ແມ່ນດີກວ່ານ້ຳມັນດິບແຮ່ທາດ ເພາະສາມາກບອນໄດອອກໄຊ ບໍ່ໄດ້ມີການເຈືອນປົນຢູ່ 80% ແລະ ຈະບໍ່ເກີດມົນລະພິດຊັ້ນເພີ່ມໄດອອກໄຊ. ຖ້ານໍາໃຊ້ນ້ຳມັນພືດ ເຊື້ອໄຟຊີວະພາບສິດຈະມີປະຕິກິລິຍາສານໂນໂຕຼເຢັນເພີ່ມຂຶ້ນລະຫວ່າງ 10 -15 %. ສະນັ້ນ, ຄວນພິຈາລະນາ ຫັນມານໍາໃຊ້ນ້ຳມັນ ພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບເພື່ອການຂົນສົ່ງຍ້ອນວ່າມັນປຽບເໝືອນ ຊີວະພາບຍ່ອຍສະຫຼາຍເໝືອນດັ່ງນໍ້າຕານ. ນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບມີມົນລະພິດໜ້ອຍກວ່າ 10 ເທື່ອ ຖ້າສົມທຽບໃສ່ເກືອກິນ ແລະ ມີຈຸດໄວໄຟສູງ ປະມານ 300 ພໍເລັນຮາຍ ສົມທຽບໃສ່ ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ ມີແຕ່ 125 ພໍເລັນຮາຍ.

ລັດຖະບານ ມີເຫດຜົນວາງແຜນເພີ່ມການຜະລິດ ແລະ ນໍາໃຊ້ນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບປົນ ພື້ນຖານຫຼັກການຄວາມສາມາດ ຂອງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມໃນທາງບວກໂດຍ ສັງເກດເຫັນມີ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ຜ່ານການລະບົບທາດອາຍແກສເຮືອນແກ້ວໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນລົງ, ຮັກສາບໍ່ເກີດແຫຼ່ງນ້ຳມັນດິບ, ຮັບປະກັນຕໍ່ພະລັງງານທີ່ຊົມໃຊ້ ແລະ ຮັກສາແຮງງານ ເພື່ອຂະແໜງການກະສິກໍາ. ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ກ່ຽວກັບການນໍາໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນເພື່ອພືດຜົນຜະລິດ ນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຫຼາຍປັດໃຈເປັນຕົ້ນ: ຜົນກະທົບຜະລິດ, ການຊົມໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ເຄມີ, ການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ດິນ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆ ພັນ.

ສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຜົນກະທົບຕໍ່ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ມີເປັນຕົວຈິງຫຼາຍຢ່າງ ເຊິ່ງມີການຕິດພັນກັບວັດຖຸດິບປ້ອນການຜະລິດ. ໃນເງື່ອນໄຂທົ່ວໄປແລ້ວ, ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ສໍາຄັນ ໄດ້ປະກົດ ດັ່ງຂ້າງລຸ່ມນີ້:

- ການດັດສົມປ່າໄມ້ທໍາມະຊາດ ເພື່ອການປູກພືດຊະນິດດຽວ,
- ການດັດສົມເນື້ອທີ່ດິນ ສໍາລັບການຜະລິດປູກພືດ ເປັນອາຫານກາຍມາເປັນການປູກພືດເພື່ອຜະລິດນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ,
- ການຂະຫຍາຍການປູກພືດ ຜະລິດນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ເຂົ້າໃນເຂດທີ່ອຸດົມສົມບູນຂອງຊີວະນາໆພັນ ແລະ ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ບາງຊະນິດພັນ,
- ການອະນາໄມເນື້ອທີ່ດິນແບບກົນຈັກເຊັ່ນ: ການຖາງປ່າຈຸດໄຮ່ ເພື່ອການປູກພືດຊະນິດໃໝ່ ສໍາລັບການຜະລິດນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ,
- ການເຈືອນພັງຂອງດິນ ແລະ ການຕົກຕະກອນ ເພີ່ມຂຶ້ນ,

- ນໍ້າເປັນພິດ ຈາກການນໍາໃຊ້ຝຸ່ນ ແລະ ຂ້າສັດຕູພືດ,
- ມົນລະພິດ ອອກຈາກໂຮງງານປຸງແຕ່ງ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ,
- ການດັດແປງແນວພັນພືດບາງຊະນິດຕ່າງໆ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ
- ການນໍາໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນຕາມເປົ້າໝາຍ ປ່ຽນເປັນການນໍາໃຊ້ຢ່າງອື່ນເຊັ່ນ: ການອະນຸລັກທໍາມະຊາດ.

1.3 ກອບນະໂຍບາຍ ແລະ ກົດລະບຽບສໍາລັບຂະແໜງນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຢູ່ ສປປ ລາວ

ຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ ສ ປ ປ ລາວ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີ ດໍາລັດສະເພາະ ແລະ ລະບຽບການ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ຕາມນະໂຍບາຍໃນການຜະລິດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ການນໍາໃຊ້ ກ່ຽວກັບນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ. ຜ່ານມາຍົກ ລັດຖະມົນຕີ ມອບໝາຍໃຫ້ສະພາວິທະຍາສາດແຫ່ງຊາດ ຮ່າງນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ເພື່ອ ນໍາໄປພິຈາລະນາໃນຂັ້ນລັດຖະບານ.

ການຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ມີການພົວພັນກັບນະໂຍບາຍຂະແໜງອື່ນ ເຊັ່ນ: ກະສິກໍາ, ປ່າໄມ້, ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ຜົນກະທົບ ດັ່ງກ່າວໄດ້ນໍາໃຊ້ນະໂຍ ບາຍ ແລະ ກົດໝາຍ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ແຈ້ງການຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການປະຫຍັດນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ ສະບັບເລກທີ 09/ນຍ ລົງວັນທີ 25/05/2006
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບເລກທີ 02/ສພ ລົງວັນທີ 03 /04/1999.
- ດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບເລກທີ 102/ນຍ ລົງວັນທີ 04/06/2001.
- ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ຂອງ ສປປ ລາວ ເຖິງປີ 2010 ສະບັບເລກທີ 09/ນຍ ລົງວັນທີ 27/11/2003.
- ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ການສ້າງຈິດສໍານຶກດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ເຖິງປີ 2020 ແລະ ແຜນງານ ສໍາລັບປີ 2006 - 2010 ສະບັບເລກທີ 01101/ອວຕສ- ສນຍ ລົງວັນ ທີ 05/06/2004.
- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ ສະບັບເລກທີ 01/ສພ ລົງວັນທີ 11/10/1996.
- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ ສະບັບເລກທີ 01/ສພ ລົງວັນທີ 12/04/1997.
- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍກະສິກໍາ ສະບັບເລກທີ 01/ສພ ລົງວັນທີ 10/10/1998.
- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ ສະບັບເລກທີ 02/ສພ ລົງວັນທີ 11/10/1996.
- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ສະບັບເລກທີ 01/ສພ ລົງວັນທີ 03/04/1999.
- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍທຸລະກິດ ສະບັບເລກທີ 03/ສພ ລົງວັນທີ 18/07/1994

ປັດຈຸບັນ, ໄດ້ມີການຄົ້ນຄວ້າ ຂອງລັດຖະບານ ແລະ ກ່ອນໜ້າກໍ່ໄດ້ມີການລົງທຶນ ໂດຍກົງຂອງຕ່າງປະເທດ ຈາກປະເທດໄທ ແລະ ເກົາຫຼີ ສຸມໃສ່ການປູກໝາກເຢົາ ໃຫ້ເປັນທ່າແຮງ ໃນການຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟໃນ ສປປ ລາວ. ໝາກເຢົາປູກເໝືອນ ພືດທີ່ມີຄວາມອາດສາມາດຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບໄດ້ຫລາຍ ກວ່າພືດອື່ນໆ ຍ້ອນແກ່ນໝາກເຢົາ ມີປະລິມານນໍ້າມັນຫຼາຍ. ນໍ້າມັນດັ່ງກ່າວສາມາດສະກັດ ແລະ ນໍາໃຊ້ເປັນ ເຊື້ອໄຟ ສໍາລັບກົນຈັກທີ່ນໍາໃຊ້ຢູ່ພາຍໃນ. ດັ່ງນັ້ນ, ມີຫລາຍກວ່າ 5 ສະມາຄົມແລ້ວ ຊຶ່ງເປັນຄູ່ຮ່ວມມື ກັບເອກະຊົນ ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທົດລອງກ່ຽວກັບໝາກເຢົາເຊັ່ນ: ສະມາຄົມສິ່ງເສີມປູກໄມ້ແລະລ້ຽງສັດ ແບບຍືນຍົງ, ສະມາຄົມສິ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນລາວປອດສານພິດ, ສະມາຄົມສິ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ຫັດຖະ ກໍາລາວ, ສະ ມາຄົມພັດທະນາຊຸມຊົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສະມາຄົມກະເສດຕະກອນລາວ. ເຖິງ

ປັດຈຸບັນນີ້, ຄາດຄະເນວ່າການປູກໝາກເຍົາມີຫລາຍກວ່າ 50.000 ເຮັກຕາໃນ ສປປ ລາວ (Sunlabob 2007).

ໝວດທີ່ 2

ການຄ້າທີ່ພົວພັນກັບຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ປະສົບການແຫ່ງຊາດໃນ ການປັບປຸງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແບບຍືນຍົງ ໃນຂະແໜງການນີ້.

ລັດຖະບານລາວ ພະຍາຍາມຫຼຸດຜ່ອນ ການນຳເຂົ້ານໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ສືບຕໍ່ແກ້ໄຂການຂາດ ດຸນທາງ ການຄ້າ ໂດຍຜ່ານການເຕີບໂຕທາງການຄ້າ ແລະ ດຶງດູດການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ. ຄວາມພະຍາຍາມ ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເລີ່ມປະຕິບັດໃນທັນທີ ເພື່ອການຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ ໃຫ້ພຽງພໍ ກັບຄວາມຕ້ອງການ ຂອງຕະຫລາດ ພາຍໃນ ແລະ ສິ່ງເສີມການສົ່ງອອກ ໂດຍສະເພາະບັນດາຊືງເຂດ ຕົ້ນຕໍ ເຊັ່ນ: ກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳອຸປະ ກອນ ການກໍ່ສ້າງແລະອຸປະກອນດອກໄຟ. ການຜະລິດ ແລະ ການສົ່ງອອກ ເພີ່ມຂຶ້ນເຊິ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີນະ ໂຍບາຍພະລັງງານເຂັ້ມແຂງ ເພື່ອໃຫ້ມີການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າໃຫ້ມີ ການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງຄູ່ກັນໄປ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

2.1 ການວິເຄາະ ຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເກີດຈາກການຄ້າຂະຫຍາຍຕົວ ໃນຂະແໜງນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ.

ຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ມີການສຶກສາ ຫຼາຍຄັ້ງ ໃນລະດັບສາກົນ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ນໍ້າມັນພືດ ເຊື້ອ ໄຟ ປຸງແທນພະລັງເຊື້ອໄຟຈາກຊາກສັດ (Steenbilk 2006). ມັນມີຫຼາຍເຫດຜົນທີ່ ໜ້າສົນໃຈກໍ່ຄື ການສະກັດກັ້ນທີ່ສຳຄັນ ຕໍ່ການສົ່ງເສີມການຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ. ອົງການ ວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ດຳເນີນ ການສ້າງບົດປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແລະ ໄດ້ກຳນົດຕົວຊີ້ບອກ ສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍຢ່າງ ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນານໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ຄື: ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ແຫຼ່ງນໍ້າ, ການຂົນສົ່ງ ຊີວະນາໆພັນ, ການເຊື່ອມໂສມຂອງດິນ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ (STEA & UNEP 2006). ຄຳສັ່ງ ຂອງລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍປ່າໄມ້ ເພື່ອຮັກສາປ່າໄມ້ທີ່ມີຢູ່, ບົດປະເມີນຜົນ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຈ້ງວ່າ” ການເຮັດໄຮ່ ແລະ ສວນ ແບບເລື່ອນລອຍໃນເຂດເນີນສູງ” ໄດ້ມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງ ໃນເຂດປ່າໄມ້ທີ່ມີຢູ່ ໃນຊ່ວງໄລຍະ 30 ປີ ທີ່ຜ່ານມາ (STEA & UNEP 2005, 12).

ທັງນີ້, ມັນເປັນບັນຫາຮີບດ່ວນວ່າ ຂະແໜງກະສິກຳ ໄດ້ບໍລິໂພກນໍ້າໃຊ້ແຫຼ່ງນໍ້າຈືດ ຫຼາຍທີ່ສຸດເຖິງ 82% ຂອງບໍລິມາດລວມທີ່ນໍ້າໃຊ້ 2000 ແລະ ຫຼາຍກວ່າ ຖ້າລິມາດໃສ່ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ 10% ແລະ ການນໍາໃຊ້ພາຍໃນ 8% (STEA & UNEP 2006). ຂອບເຂດ ຂອງບັນດາຜົນກະທົບ ໃນການພັດທະນາ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ແມ່ນປ່າໄມ້, ແຫຼ່ງນໍ້າ, ຊີວະນາໆພັນ ແລະ ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບເນື້ອທີ່ດິນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາເອົາໃຈໃສ່. ບົດປະເມີນຜົນ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງ ສປປ ລາວ ຄັ້ງທີ່ແລ້ວນີ້ ໄດ້ຍັງຢືນວ່າ ການເຊື່ອມໂສມຂອງດິນ ເນື່ອງດ້ວຍ ການຕັດໄມ້ ແລະ ຈຸດສວນເລື່ອນລອຍ ມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດ ລົງຈາກຊຸມ ປີ 1990 ຍ້ອນມີການປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ ຂອງລັດຖະບານ (STEA & UNEP 2006). ເດີນກວ່າໝູ່, ກະສິກຳພາຍຫຼັງການປູກປ່າ ໃນເຂດບ່ອນຖາງໄຮ່ແລ້ວ ຈະເປັນການຊ່ວຍປົວແປງແກ້ໄຂ ຢ່າງ ຫຼວງຫຼາຍເຖິງ 81% ຂອງທາດມີເທນ ຈາກການປ່ອຍ ທາດອາຍແກສເຮືອນແກ້ວ ເຊິ່ງມີທາດມີເທນ (CH4)

ຢູ່ 86% (STEA & UNEP 2006) ຈາກສິ່ງທີ່ກ່າວມາ ບໍ່ໄດ້ນຳໄປພິຈາລະນາວ່າເປັນຄວາມເສຍຫາຍ ຂອງປ່າໄມ້ທີ່ ຊ່ວຍປົວແປງແກ້ໄຂວ່າຖືກທຳລາຍ ແລ້ວຫັນມາເຮັດການກະສິກຳ.

ຜົນກະທົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມມີຄວາມອາດສາມາດ ເປັນທາງບວກ ແລະ ທາງລົບ ໃນເມື່ອການຜະລິດ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟເພີ່ມຂຶ້ນສາມາດກ່າວຂ້າງລຸ່ມນີ້. ຂອບເຂດຂອງຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວນີ້ຈະເປັນ ຮູບແບບໃດ ໂດຍແມ່ນ ລັດຖະບານລາວ ຈະກຳນົດ ນະໂຍບາຍ ແລະ ໂຄງສ້າງການຈັດຕັ້ງຄວບຄຸມ.

ໃນດ້ານບວກ

- ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ມີສິດທິຜ່ອນການນຳເຂົ້ານໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ ຈາກປະເທດອື່ນໆ ໂດຍທຸດຜ່ອນ ການຂາດດຸນການຄ້າ ເຊິ່ງປັດຈຸບັນປະເທດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ປະເຊີນຢູ່.
- ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ້ໄຂ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນອັດຕາສ່ວນກວ້າງ ດ້ວຍເຫດການທຸດຜ່ອນ ຄວາມສາມາດ ຂອງທາດອາຍແກສເຮືອນແກ້ວຜົນຈາກການຫັນປ່ຽນ ນຳໃຊ້ເຊື້ອໄຟ ຈາກຊາກສັດມາ ເປັນ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ,
- ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ້ໄຂ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນອັດຕາສ່ວນໜ້ອຍໜຶ່ງ ໂດຍມີການນຳ ໃຊ້ພະລັງ ງານທົດແທນ ກ່ຽວກັບ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ຜະລິດຈາກປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ,
- ຜົນປະໂຫຍດ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຕໍ່ເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ຈຸລະພາກ ຂອງປະ ເທດ ໂດຍນຳໃຊ້ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ແຫຼ່ງວັດຖຸດິບເຂົ້າໃສ່ການຜະລິດ ແລະ ການ ແຈກຢາຍພະລັງງານ,
- ການນຳໃຊ້ ເນື້ອທີ່ດິນ ວ່າເຫັນຄວນບໍ່ເໝາະສົມ ສຳລັບການປູກພືດຢ່າງອື່ນໆ,
- ການນຳໃຊ້ທີ່ມີປະສິດທິຜົນດີ ກ່ຽວກັບວັດຖຸຢ່ອຍສະຫຼາຍຊີວະພາບ ອອກຈາກອຸດສາ ຫະກຳ, ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ຄົວເຮືອນ ເຊັ່ນ: ຫຍ້າແຫ້ງ, ໄມ້, ປຸ່ຍດອກ, ແກບ, ສິ່ງເບີ້ ເບື້ອນ ແລະ ເສດເຫຼືອຢ່ອຍ ສະຫຼາຍຊີວະພາບ,

ໃນດ້ານລົບ

- ພູມມີປະເທດປ່ຽນແປງ ແບບບໍ່ຍືນຍົງ ຄືກັບຜົນທີ່ປ່ຽນແປງຈາກ ຕົວຢ່າງ: ນາເຂົ້າ ຫັນ ໄປປູກພືດ ສຳລັບເປັນການຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ,
- ຜົນກະທົບ ໃນການນຳໃຊ້ເຄມີ ຕໍ່ນໍ້າໃຕ້ດິນ ແລະ ເນື້ອທີ່ແຫຼ່ງນໍ້າ,
- ສູນເສຍປ່າໄມ້ທຳມະຊາດ ຫັນມາປູກພືດຊະນິດດຽວ ສຳລັບນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ,
- ຮັບປະກັນສະບຽງອາຫານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຜົນຈາກພືດສະບຽງອາຫານ ເພື່ອມາຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອ ໄຟ ສ່ອງແສງໃຫ້ພືດສະບຽງອາຫານ ໄດ້ມີລາຄາເພີ່ມຂຶ້ນ,
- ສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ ແລະ ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ພັນພືດ,
- ຈຸດປ່າໃນເນື້ອທີ່ດິນ ສຳລັບການເລີ່ມຕົ້ນປູກພືດແນວໃໝ່ ເພື່ອການຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ,
- ເກີດດິນເຈື່ອນ ແລະ ມີການຕົກຕະກອນ ເພີ່ມຂຶ້ນ,
- ມົນລະພິດທາງນໍ້າ ຈາກການນຳໃຊ້ປຸ່ຍ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ.

ຜົນໄດ້ຈາກນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ເພື່ອປ່ຽນແປງນໍ້າເຊື້ອໄຟຈາກຊາກສັດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໃຫ້ມັນຍືນຍົງ ເປັນການຍອມຮັບ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນວ່າ ຄວາມສາມາດຈະສ້າງຜົນປະໂຫຍດກາຍເປັນການທຳລາຍຖ່າປ່າ ໄມ້ອອກ ເພື່ອພືດທັນຍະຫານ ຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບຕົວຢ່າງ. ມັນມີຄວາມເໝາະສົມ ຢ່າງ ໜ້ອຍກໍ່ຄືກັບກໍລະນີ ຕົ້ນໝາກເຍົາທີ່ສາມາດປູກໃນເນື້ອທີ່ທີ່ດິນບໍ່ດີ, ແຕ່ພືດຊະນິດອື່ນໆກໍ່ຄືກັນ ເຊັ່ນ: ຕົ້ນປາມ ແລະ ຖົ່ວເຫຼືອງ. ສປປ ລາວມີເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ ທີ່ສຳຄັນ ປະມານ 40% ຂອງເນື້ອທີ່ທົ່ວປະເທດ (STEA

& UNEP 2006) ການຊັກຈູງ ຈະໃຫ້ຕັດປ່າໄມ້ເຕີມ ໃນເນື້ອທີ່ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເພື່ອການປູກພືດ ຜະລິດ ນໍ້າມັນ ພືດເຊື້ອໄຟ. ຜົນທີ່ໄດ້ໂດຍກົງ, ຜົນປະໂຫຍດ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສໍາລັບນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ປຽບ ເໝືອນການບໍ່ສົ່ງທາດກາກບອນໂດຍອອກໄຊ ຍ້ອນການຜົາໄໝ້ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ ຈາກຊາກສັດສາມາດ ປຽນ ແທນການສູນເສຍປ່າໄມ້ ເພື່ອດູດເອົາອາຍທາດກາກບອນ. ໃນຕໍ່ໜ້າ ຄວນມີ ການພົວພັນກັບສາກົນ ເພື່ອສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າການປະເມີນຜົນຢ່າງຄົບຖ້ວນ, ບົນພື້ນຖານໄປແຕ່ລະກໍລະນີ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບ ຂອງ ການພັດທະນາ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ຊີວະພາບ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

2.2 ກໍລະນີສຶກສາກ່ຽວກັບໝາກເຍົາ: ວິທີການເຊື່ອມໂຍງຕໍ່ການພັດທະນາຊົນນະບົດ.

ມີຄວາມສົນໃຈເພີ່ມກ່ຽວກັບຜະລິດຕະພັນເຊື້ອເພີງ ຊີວະພາບຈາກໝາກເຍົາໂດຍມີການປູກຕົ້ນ ໝາກເຍົາ ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ມີຜົນຜະລິດນໍ້າມັນເຊື້ອເພີງຊີວະພາບເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ປະເທດລາວ (Vientiane Times 2006b). ອຸດສາຫະກຳນີ້ອາດຈະພິສູດໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ທາງດ້ານ ເສດຖະກິດສໍາລັບປະເທດລາວ, ຍ້ອນ ວ່າຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງ ພົນລະເມືອງຂອງປະເທດຍັງຕໍ່າ ແລະ ມີພື້ນທີ່ດິນກ້ວາງຂວາງເໝາະສົມໃຫ້ແກ່ ການປູກຕົ້ນໝາກເຍົາ. ບາງບັດໃຈ ທີ່ເໝາະສົມຕົ້ນຕໍຂອງອຸດສາຫະກຳປູກໝາກເຍົາລວມມີ:

- ຕົ້ນໝາກເຍົາບໍ່ມີຄວາມຕ້ອງການນໍ້າຈຳນວນຫຼາຍ ໃນການປູກ ແລະ ສາມາດປູກໄດ້ໃນເຂດດິນບໍ່ອຸ ດົມສົມບູນ ແລະ ດິນທີ່ເຊື່ອມຄຸນນະພາບ
- ມີຄວາມເໝາະສົມນໍາໃຊ້ເໜືອນພືດສາຂາດ ແລະ ເປັນຊະນິດພັນຕົ້ນໄມ້ຕ້ານເຈື່ອນ, ຊຶ່ງເປັນຕົ້ນໄມ້ ທີ່ມີຮາກຂະຫຍາຍຢ່າງລົງໄກກັບໜ້າດິນ,ທີ່ຍື່ດໜຽວກັນເປັນເສັ້ນນ້ອຍໆປົນເຈື່ອກັບດິນ ຕົວຢ່າງ: ທີ່ ເຄື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ໄດ້ປູກຕົ້ນໝາກເຍົາເປັນຮິ້ວ ເພື່ອຕ້ານລົມ,ການເຊາະເຈື່ອນໃນໄລຍະຝົນຕົກ ແຮງ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ນໍ້າເຊື່ອມເຂົ້າໄປໃນດິນ ຫລາຍຂຶ້ນແຕ່ບໍ່ເຈື່ອນ. ຮາກຕົ້ນໝາກເຍົາ ໄດ້ພື້ນໜ້າດິນ ຂຶ້ນມາ ເພື່ອຊ່ວຍສ້າງເປັນຄູຢູ່ໜ້າດິນ.
- ມີການນໍາໃຊ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍສໍາລັບຕົ້ນໄມ້ເປັນພຸ່ມເຕັ້ຍ, ຕົວຢ່າງໃຊ້ເປັນຮິ້ວອ້ອມສະຖານທີ່ປູກຕົ້ນຝ້າຍ ນອກນີ້ຍັງເປັນຝຸ່ນປັບປຸງດິນ
- ເສດຈາກຂະບວນການປຸງແຕ່ງໝາກເຍົາທີ່ນໍາອອກຈາກເຄື່ອງບີບແລ້ວມີລັກສະນະເປັນກ້ອນເຄກ ເຊິ່ງໄດ້ກວດສອບ ວ່າເປັນບຸ້ຍຊີວະພາບທີ່ມີປະສິດທິຜົນດີ.

ກະຊວງກະສິກໍາ - ປ່າໄມ້ໄດ້ມີການຮ່ວມມືກັບຊາວກະສິກອນເມືອງໄຊທານີ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນປູກ ໝາກເຍົາ 2.5 ລ້ານເບ້ຍໃນເນື້ອທີ່ ປະມານ1000 ເຮັກຕາ. ຕົ້ນໝາກເຍົາຈະ ເລີນເຕີບໂຕເຕັມທີ່ໃນຊ່ວງ 2-3 ປີ ແລະ ສາມາດໃຫ້ຜົນຜະລິດນໍ້າມັນພືດ ເຊື້ອໄຟຊີວະ ພາບ ໄດ້ກວ່າ 5 ລ້ານລິດຕໍ່ປີ (GoL 2004). ນອກຈາກແຜນການຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ, ຍັງມີການລົງທຶນຈາກບໍລິສັດໄທເພື່ອປູກຕົ້ນໝາກເຍົາຢູ່ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ນັກລົງທຶນຊາວມະເລເຊຍໄດ້ຂໍເນື້ອທີ່ສໍາປະທານຈາກລັດຖະບານລາວເພື່ອປູກຕົ້ນ ໝາກເຍົາ ແລະ ນໍ້າມັນປາມ.

ໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການເອົາໃຈໃສ່ຫຼາຍ ຕໍ່ຄວາມອາດສາມາດ ຂອງໝາກເຍົາໃນການຜະລິດນໍ້າມັນ ພືດເຊື້ອເພີງຊີວະພາບເພື່ອສະໜອງພະລັງງານໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ສ້າງວິທີການເຊື່ອມຍົງຕໍ່ການພັດທະນາຊົນ ນະບົດ. ລັດຖະບານລາວໄດ້ກຳນົດໂຄງການພັດທະນາແລະການຄົ້ນຄວ້າຕ່າງໆກໍ່ຄືພາກເອກະຊົນເພື່ອສ້າງ ແລະ ຊຸກຍູ້ ແຜນການ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອເພີງ.

ຂະແໜງນີ້ໄດ້ດຶງດູດອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມຕ່າງໆເຂົ້າຮ່ວມເຊັ່ນກັນ ຕົວຢ່າງ: ບໍລິສັດຊັນລະບົບໂດຍການ ຮ່ວມມືກັບສະມາຄົມຜະລິດຕະພັນປອດສານພິດກໍາລັງຄົ້ນຄວ້າຄວາມເປັນໄປໄດ້

ຂອງນໍ້າມັນໝາກເຍົາຜ່ານໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາເພື່ອເປັນການເຜີຍແຜ່ກະຈ່າຍອໍານາດຂອງ ການ ຜະ ລິດຂັ້ນບ້ານ ແລະການປຸງແຕ່ງ ແລະການນໍາໃຊ້ ນໍ້າມັນພືດເປັນເຊື້ອເພີງ ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ(ລົດໄຖ, ລົດຂົນສົ່ງ, ປື້ນນໍ້າ ແລະຈັກໄຟຟ້າຂະໜາດນ້ອຍ)(ຊັ້ນລະບົບ 2007).

ບໍລິສັດ ຊັ້ນລະບົບ ກໍາລັງພັດທະນາ ໝາກເຍົາ ເພື່ອແລນໄຟຟ້າໃຫ້ແກ່ ໝູ່ບ້ານໃນເຂດທ່າງໄກ້ ສອກຫຼັກ ເຊິ່ງບໍ່ທັນໄດ້ເຊື່ອມຕໍ່ກັບຕະຄ່າຍໄຟຟ້າຫຼວງເທີອ. ເຄື່ອງຈັກທີ່ໃຊ້ດ້ວຍນໍ້າມັນພືດເຊື້ອເພີງທີ່ນໍາໄປປັ້ນກະແສ ໄຟຟ້າ ແມ່ນມີຄວາມອາດສາມາດສະໜອງ ແຫຼ່ງພະລັງງານ ໃຫ້ແກ່ໝູ່ ບ້ານເຂດຊົນນະບົດໄດ້ພຽງພໍ. ການສະໜອງໄຟຟ້າໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນເຂດຊົນນະບົດແມ່ນເຫັນຜົນຊັດເຈນໃນ ການພັດທະນາ ເຊັ່ນ: ການສ້າງຄວາມສາມາດທີ່ເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ໂຮງສີເຂົ້າ, ໂຮງເລື່ອຍໄມ້, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງ ໄມ້, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງອາຫານ ແລະ ຫຸ່ມຫໍ່, ໂຮງງານກັ່ນນໍ້າມັນ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງແກ່ການຕິດຕໍ່ສື່ ສານ. ເຊື່ອວ່າຍັງຈະເປັນກະຕຸ້ນສ້າງລາຍໄດ້ໃຫ້ແກ່ໝູ່ບ້ານ ແລະ ສ້າງລະບົບແບ່ງເບົາແກ່ການກະສິກໍາ ແລະ ມີຜະສິດທິຜົນສູງ.

ໝວດ ທີ່ 3

ພາກສະຫຼຸບ ແລະ

ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳດ້ານນະໂຍບາຍທີ່ເປັນຍຸດທະສາດຕໍ່ຂະແໜງ ນໍ້າມັນ ເຊື້ອໄຟ.

3.1 ສະຫຼຸບ

- ລັດຖະບານລາວ ຈະສືບຕໍ່ສຸມໃສ່ໃນການພັດທະນານໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ເພື່ອທົດແທນ ການນໍາເຂົ້າ ແລະ ຈະຊ່ວຍຄວາມຕ້ອງການຊົມໃຊ້ນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ ທີ່ວ່າປະເທດ. ຖ້າແຫຼ່ງພະລັງງານພາຍໃນ ມີການເຊື່ອ ຖືໄດ້ ການຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນສາມາດຊ່ວຍຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະລາດ ພາຍໃນ ແລະ ເປັນຫຼັກ ດ້ານເສດຖະກິດຕະລາດຂະຫຍາຍຢູ່ ສປປ ລາວ. ສປປ ລາວ ໄດ້ມີເນື້ອ ທີ່ດິນທີ່ສໍາຄັນໃນການປູກໝາກເຍົາ ແລະ ຖິ່ງເຫຼືອງເຊິ່ງເປັນພືດທີ່ສາມາດ ໃຫ້ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີ ວະພາບ ຫຼາຍທີ່ສຸດ.
- ໃນຂະນະທີ່ ກົດລະບຽບ ແລະ ນະໂຍບາຍ ຂອງລັດຖະບານ ບໍ່ມີການຄຸ້ມຄອງໂດຍກົງ ຕໍ່ຂະແໜງ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບແລະ ໃນປັດຈຸບັນຍັງບໍ່ທັນມີນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບນໍ້າມັນພືດ ເຊື້ອໄຟ ສະນັ້ນ ຈຶ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການສົມທົບກັນລະຫວ່າງບັນດາກະຊວງ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຂັ້ນແຂວງ.
- ຄວນສົ່ງເສີມ ການຜະລິດນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ເພາະມີຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຖິງວ່າການຜະລິດແຫຼ່ງເຊື້ອໄຟນີ້ ຍັງເພີ່ມຂຶ້ນອີກ ເຊິ່ງໄດ້ເວົ້າມາແລ້ວຢູ່ຂ້າງເທິງນັ້ນ ທີ່ກ່ຽວກັບສິ່ງແວດ ລ້ອມ. ຍັງເປັນເລື່ອງ ຂອງສັງຄົມເໝືອນກັນ ເຊັ່ນ: ແຮງງານ ທີ່ຕ້ອງການ ສໍາລັບປູກພືດຜະລິດນໍ້າມັນ ພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກການສັບປຸງຜົນຜະລິດພືດທັນຍາຫານມາເປັນພືດເຊື້ອ ໄຟ.
- ປັດຈຸບັນ ໄດ້ມີຫຼາຍພາກສ່ວນ ນັບທັງເອກະຊົນແລະສັງຄົມ ເປັນຕົ້ນ ບໍລິສັດຊັ້ນລະບົບ/ສະມາຄົມ ລາວປອດສານພິດ ເຊິ່ງໄດ້ພາກັນສົ່ງເສີມການຜະລິດ ແລະ ນໍາໃຊ້ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບເຊິ່ງ

ການສະໜັບສະໜູນ ໂດຍກົງຕໍ່ແນວທາງ ຂອງລັດຖະບານໃນການ ຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມ
ທຸກຍາກ.

- ຊ່ຽວຊານ ແລະ ວິຊາການ ຍັງບໍ່ພຽງພໍ ເພື່ອຊ່ວຍກວດກາຄຸນນະພາບ ຂອງນໍ້າມັນພືດ ເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ
ທີ່ຜະລິດໄດ້ ແລະ ໝັ້ນໃຈຕໍ່ ເຄື່ອງກິນຈັກທີ່ນໍາໃຊ້ ໄດ້ມີປະສິດຜົນ ດີເຊິ່ງຜະລິດຈາກລະບົບເຕັກໂນ
ໂລຊີ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ສຸດ. ຍັງຂາດການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ ເຂດຊົນນະບົດ ເພື່ອເຊື່ອໝັ້ນ ຕໍ່ການບູກພືດ
ແລະປຸງແຕ່ງ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ແລະນໍາ ໃຊ້ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ.
- ອຸປະກອນ ພາຍໃນປະເທດ, ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຊ່ຽວຊານ ໃນຂະແໜງນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ຢູ່ ສປປ
ລາວ ຍັງຕໍ່າ.

3.2 ຂໍ້ສະເໜີແນະ ດ້ານນະໂຍບາຍທີ່ເປັນຍຸດທະສາດ

ເປົ້າໝາຍ ຂອງລັດຖະບານ ແມ່ນເພີ່ມພະລັງງານ ເພື່ອສະໜອງພາຍໃນ ປຸງແຕ່ງການນໍາເຂົ້າເຊື້ອໄຟ
ທີ່ມີລາຄາແພງ. ຢາກເຮັດໄດ້ແນວນີ້ ໃນລັກສະໄລແບບຍືນຍົງ ຈະຕ້ອງມີການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງ ແຜນ
ການ, ບົດປະເມີນຜົນຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແລະຜົນໄດ້ ກັບຍຸດທະສາດຜ່ອນຄາຍ ຜົນກະທົບ, ແລະ ພິຈາ
ລະນາຍຸດທະສາດພະລັງງານແຫ່ງຊາດ ໃນຕໍ່ໜ້າ ເຊິ່ງຕົວຈິງລວມທັງ ນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ເຂົ້າໃນການພັດ
ທະນາພະລັງງານແຫ່ງຊາດ. ປັດຈຸບັນ ນະໂຍບາຍນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ໄດ້ຮ່າງ ແລະ ສະເໜີແກ້ລັດ
ຖະບານ ພິຈາລະນາ:

- ເຊື່ອມໂຍງເອົາ ການພິຈາລະນາຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຂົ້າໃສ່ຂະບວນການພັດທະນານະໂຍບາຍ ແລະ ລະ
ບຽບການ ວ່າດ້ວຍນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ.
 - ຮ່າງນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ກັບບົດລາຍງານ ຍຸດທະສາດຕໍ່ສິ່ງແວດ
ລ້ອມໂດຍປະສານສົມທົບກັບບັນດາກະຊວງ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ຂອງແຂວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເຊິ່ງມີການ
ກຳເນີນຈະແຈ້ງ ກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍຕໍ່ສິ່ງຄົມແລະສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງລວມທັງແຜນ
ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຜະລິດພະລັງງານ ແຫ່ງຊາດ.
 - ດຳເນີນການບົດປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມກ່ຽວກັບໝາກເຍົາ ຄືກັບນໍ້າມັນພືດ ເຊື້ອໄຟ
ອື່ນໆ ເພື່ອສິ່ງເສີມໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງກັບການ ພັດທະນາຊົນ
ນະບົດ ຄືກັບ ສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງການພັດທະນານະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ.
 - ໃນແຜນແມ່ບົດ ຂອງລັດຖະບານ ສຳລັບການນໍາໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນ, ຊຸກຍູ້ ການບູກພືດຜະລິດ ນໍ້າມັນ
ພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ໂດຍການສັບປຸງໝູນວຽນພືດຊະນິດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຕົ້ນຢາງ ແລະ ເຂົ້າ ເຊິ່ງ
ຄວນມີການພິຈາລະນາປະສົມປະສານນໍາໃຊ້ແຫຼ່ງຊັບພະກອນ ທຳມະຊາດ ເຂົ້າໃສ່.
 - ສ້າງຕັ້ງສະຖາບັນລວມສູນ ເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂ້ອງຫວ່າງ ໃນປັດຈຸບັນກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ
ເຄື່ອງອຸປະກອນ ແລະ ທຶນເພື່ອດຳເນີນການເຊື່ອມໂຍງ ລະຫວ່າງການຄຸ້ມຄອງກັບແຜນການ
ຂອງໂຄງການນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ.ຄວາມ ເປັນໄປໄດ້ອີກຢ່າງໜຶ່ງ
ຄວນພັດທະນາໂຄງການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວກັບຮູບແບບ ຂອງສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງອຸດ
ສາຫະກຳ. ໂຄງການຫຼັກສູດຝຶກອົບຮົມສາມາດເປີດ ກວ້າງ ເຂົ້າສູ່ ສະຖາບັນການສຶກສາອື່ນໆ
ເຊັ່ນ: ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສ ປ ປ ລາວ.
 - ສ້າງຕັ້ງລະບົບຮັບຮອງຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອກວດກາຄຸນນະພາບ ຂອງນໍ້າມັນພືດເຊື້ອໄຟ ທີ່ຜະ
ລິດໄດ້ ແລະມີຄວາມໝັ້ນໃຈວ່າເຄື່ອງກິນຈັກສາມາດນໍາໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ, ຕ້ອງການນໍ້າ ມັນ
ເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ກໍຄືສ່ວນໜຶ່ງ ທີ່ເປັນ ພື້ນຖານການຜະລິດ ແລະ ການຈຳໜ່າຍ.
- ຊຸກຍູ້ພາກເອກະຊົນ ໃຫ້ມີການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃຫ້ຂະບວບການບົດປະເມີນຜົນຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອຮັບປະກັນຕໍ່ບັນຫາ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງພາກເອກະຊົນ ໃນການປະຕິບັດວຽກງານຂອງເຂົາເຈົ້າຢູ່ ສ ປ ປ ລາວ.
- ສ້າງເງື່ອນໄຂຈູງໃຈ ເພື່ອດຶງດູດການລົງທຶນ ທັງພາຍໃນ ແລະຕ່າງປະເທດ ເພື່ອພັດທະນາພືດ ທີ່ຜະລິດນ້ຳມັນພືດເຊື້ອໄຟຊີວະພາບ ຢ່າງເໝາະສົມຕາມແຜນປ້ອງກັນສັງຄົມແລະສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ບົດປະເມີນຜົນຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ.
- ສ້າງເງື່ອນໄຂຈູງໃຈ ແລະ ໃຫ້ບູລິມະສິດແກ່ຜູ້ລົງທຶນ ຜູ້ທີ່ນຳເອົາການບັນທຶກແນວທາງທີ່ປ້ອງກັນ ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ມາພ້ອມ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

GoL 2004. *National Growth and Poverty Eradication Strategy* (NGPES). Vientiane: Government of Lao PDR.

STEa & UNEP 2006. *National Environmental Performance Assessment (EPA) Report*. Vientiane: Science, Technology and the United Nations Environment Programme.

Steenblik, R. 2006. *Liberalization of Trade in Renewable Energy and Associated Technologies: Biodiesel, Solar Thermal and Geothermal Energy*. Paris: Organization for Economic Cooperation and Development (OECD), 4 April.

Sunlabob 2006. *Extracting Jatropha oil in Lao Villages: a technical and operational experiment*. Vientiane: Lao Institute for Renewable Energy (LIRE), accessed on 10 October 2007, <http://lao-ire.org/documents/Jatropha_Press-Submission_10-10.pdf>.

Sunlabob 2007, *Participation in the Lao institute for Renewable Energy (LIRE) program*, accessed on 21 April 2007, <<http://www.sunlabob.com>>.

Vientiane Times 2006a. “Sticky-rice ethanol verges on reality,” 26 September.

Vientiane Times 2006b. “Can jatropha trees fuel the future?” 24 October.